

Iz italijanskega gospodarstva

Ministrstvo za industrijo, trgovino in delo je izdalo nova določila o dobavah tipiziranih izdelkov. Z novo naredbo se ukinjata prejšnji naredbi, ki pa se nista razširile tudi na Ljubljansko pokrajino. Tipizirani tekstilni proizvodji se morejo prodajati kakor pred uveljavljenjem prejšnje naredbe, torej v okviru veljavnih določb o racioniranju tekstilnih izdelkov. Tovorničarji morajo še nadalje prijavljati svojo mesečno proizvodnjo. 20% vse proizvodnje se rezervira za izredne in nujne potrebe. Blago se more svobodno pošiljati gospodom.

V Rimu se je ustanovila družba S. T. A. B., Transportna družba Balkan-Adria z glavnico 8 milijonov lir, ki se pa more zvišati na 25 milijonov lir. Družba se je ustanovila zaradi izvajanja sporazuma, ki je bil sklenjen med Italijo in Bolgarsko, da se namreč sezida cesta, ki bi vezala pristanišči Drač in Bar s Sofijo in Ruskom. Družba je sedaj dobila državno garancijo za glavnico družbe in tudi za določeno obrestovanje. Država pa si je pridržala pravico, da more spremeniti višino dividende.

Arrigoni, ena najpomembnejših italijanskih družb živilske industrije, je dosegla lani pri glavnici 25 milijonov lir 7.85 milijona lir čistega dobička. Za lani bo družba izplačala 7 odstotno dividendo. Družba namerava zvišati svojo glavnico od 25 na 100 milijonov lir.

Letešnja letina riža v Italiji je presegla dosedaj največji pridelek riža za 200.000 stotov.

Švicarska zunanjega trgovina v juliju

Odsek trgovinske statistike pri vrhovni carinski direkciji v Švici sporoča: Razvoj švicarske zunanje trgovine v juliju označuje zmanjšanje uvoza po količini in po vrednosti, dokim se je izvoz povečal. Zaradi tega razvoja se je že v juniju dosežena aktivnost švicarske zunanje trgovine povečala v juliju od 10.9 na 32 milijonov švic. frankov. Uvoz se je po vrednosti zmanjšal za 11.3 na 134.4 milijona šv. fr. dokim se je izvoz povečal za 9.8 na 166.4 milijona šv. fr. V primeri z julijem 1942 se je uvoz zmanjšal za 43.7 milijona šv. fr. Švicarski list »Der Bund« pripominja k tem podatkom, da se ne bi mogel poznati trajni presežek izvoza nad uvozom kot ugoden, ker bi se na ta način že itak slabla švicarska oskrba z blagom še bolj poslabšala.

Že v 24 urah barva, plesira in kemično snovi, obleke, klebuke itd. Skrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, menga in lika domače perile

tovarna JOS. REICH
Poljanski nasip 4-6. Številčno 3
Telefon št. 28-78.

PROTEZA'

Ljubljana

Krekov trg št. 10

Izdelujemo umetne roke in noge, oporne aparate, ortopedične steznike, vložke za pliske in žuljave noge, kilne in trebušnepasove vseh vrst po meri itd.

Brušenje in inklinanje kirurških instrumentov

Jugovzhod izdeluje pluge

V prizadevanju, da si ustanovi lastno industrijo, je turška vlada sklenila ustanovitev tovarne za kmetijske stroje ob Črnom morju. Nova tovarna bo izdelovala predvsem železne pluge, in sicer na leto do 50.000. Novi železni plugi naj nadomestite dosedanje primitivne lesene pluge, ki jih uporabljajo anatolski kmetje že stoletja. Kako zelo je potrebna nova tovarna, se vidi iz tega, da od 2.6 milijona anatolskih kmetovalcev ima samo pol milijena modernih plugov.

Turčija je sedaj tretja jugovzhodna država, ki začne proizvajati železne pluge. Kot prva je začela izdelovati železne pluge Srbija, ki je v drugi polovici leta ustanovila s 30 milijoni dinarjev glavnice delniško družbo Vistad v Valjevu. Družba je po mnogih poskusih na državnem posestvu Dobričovo začela izdelo-

vati tri tipe plugov, ki so najbolj primerni za srbsko zemljo. Družba je izdelala dosedaj že 4000 plugov, ki jih bodo mogli srbski kmetovalci uporabiti že letos. Kako zelo velika je potreba po plugih v Srbiji, se vidi iz naslednjih podatkov. Od 470.000 kmetskih gospodarstev ima samo polovica železne ali polželezne pluge. Večina imajo železne pluge samo srednja in velika posestva. Mala posestva pa so v večini ter je 20.025 gospodarstev z 0.5 ha zemlje, 26.969 z 1 ha, 66.885 z do 2 ha in 176.670 gospodarstev z do 5 ha zemlje. Primanjkuje pa v Srbiji tudi drugih kmetijskih strojev in zato bo začela družba Vistad izdelovati tudi brane, sejalne stroje, grablje in drugo kmetijsko orodje.

Tudi Hrvatska je začela letos izdelovati železne pluge in bo prvih 1000 plugov izdelanih v kratkem.

Manchester v povojni dobi

V Manchesteru razširjeno upanje, da bo po vojni ves svet z navdušenjem kupoval manchesterske izdelke in za vsako ceno, je na glavni letni skupščini družbe Cotton and Rayon Merchants Association bistveno popravil predsednik družbe Carpenter. Izjavil je, da je silno kratkovidem, kdor se danes oklepa visokih cen in standardizacije. Ta ovira bodočnost angleške bombažne industrije. Enak položaj je bil po prvi svetovni vojni in Manchester je moral takrat svojo kratkovidnost zelo draga plačati.

Najvažnejše je, da se zagotovi z mednarodnimi pogodbami dohod do surovin, nato pa tudi zagotovljen dohod do odjemnih trgov. Roko v roki s tem prizadevanjem mora iti pametna stabilizacija cen. V ta namen pa je potrebno, da se izdeluje pravo blago po pametnih cenah. Zaradi tega je potrebno, da se delovne metode spremene. Sporno vprašanje ni več, če je preveč tkalcev, predileev ali trgovcev, temveč glavno vprašanje je, kako se more dosegči povečan odjem bombažnih izdelkov.

Pravilnost tega mnenja potrjuje poročila iz Brazilije, ki je bila prej ena najvažnejših odjemalk angleških bombažnih izdelkov. Po računu brazilskih industrijskih krogov se je v l. 1942 izvozio iz Brazilije za 1 milijardo cruzeirov tekstilnih izdelkov ter je pri tem zaslужila brazilska tekstilna industrija skupno z domačo prodajo 80% v njej investiranega kapitala. Konjunkturo brazilske izvozne industrije smatra brazilska vlada za tako zagotovljeno, da namerava uvesti progresivni vojni davek, dokim zahteva industrija, da naj bo do sedanji dobički rezerva za obnovno strojev po vojni. To dokazuje, da tudi brazilska tekstilna industrija ne misli več, da bi ostala odvisna od Manchestra.

Denarništvo in zavarovalstvo

Novo vodstvo beograjske Priv. agrarne banke

Ministrski predsednik Nedić je imenoval za predsednika upravnega sveta Priv. agrarne banke (ki ima 700 milijonov din delniške glavnice), predsednika Glavne zadržne zveze in seniorja srbskega zadružništva Mihajla Avramovića, za podpredsednika pa generalnega direktorja Vistada (tovarne za kmetijske stroje v Valjevu) inž. Nikola Stankovića. Za člane upravnega sveta so bili imenovani: namestnik voditelja kmetijskega načrtnega gospodarstva inž. agrar. Dragoljub Milanović, kmetovalce Jeremija Jeremić in drž. tajnik v ministrstvu za narodno gospodarstvo Svetozar Spanaćević. Za predsednika nadzorstva banke je imenoval ministrski predsednik predsednika vinarske zadruge v Sičevem kmetovalca Dimitrija Pavlovića, za člane nadzorstva pa predsednika direkcije za varstvo industrijske lastnine Andrija Bogdanovića ter rednega profesorja beograjske univerze dr. Tanasijsa Mirovića. Za vladnega komisarja v banki je bil postavljen ministerial-

ni direktor v finančnem ministrstvu dr. Cvetan Lazarević, dosenjanji komisar odvelnik Srbojub Todorović pa je bil razrešen svoje dolžnosti.

Pančevaška ljudska banka je po naredbi o srbskem denarništvu prevzela hranilnicu v Beli Cerkvi. Pančevaška ljudska banka je največji denarni zavod v Banatu in ima svoje podružnice v Bečkereku, Kikindi, Vršcu ter drugih krajih.

315 bolgarskih ljudskih bank je lani doseglo 64.38 milijona levov čistega dobička, in sicer večinoma iz devizno-gospodarskih poslov bank.

Po izkazu Švicarske narodne banke z dne 14. VIII. se je njena zlata podloga povečala za 9.8 na 3802.9, njena devizna podloga pa za 1.4 na 70.8 milijona švic. frankov. Zakladna nakazila so padla za 3 na 21.6, obtok bankovcev pa je nazaoval za 20.5 na 2609.3 milijona švic. frankov. Kratkoročne obveznosti banke so narasle za 25.3 na 1443.3 milijona švic. fr.

V Romuniji se je ustanovilo v prvem letosnjem polletju 62 novih delniških družb, od teh 54 v Bukarešti, 8 pa v provinci. Vse te družbe imajo 682 milijonov lejev glavnice. Nemški kapital je udeležen v dveh podjetjih, italijanski pa v treh družbah. Vsa druga podjetja imajo samo romunski kapital.

Gostilničarski vestnik

Razdeljevanje krompirja in riževe zdrobljenke

Gostinski obrati, ki izkuhavajo jedila, dobre manjše količine krompirja pri Gostilnični nabavljali zadruži. Nakazila dvignite v pisarni Nabavljalec zadruge od 2. do zaključno 7. septembra. Kdor ne bi dvignil krompirja oziroma zdrobljenke v določenem času, mu zapade v korist ostalih.

Sladkor

Za mesec september bo Prevod nakazal gostinskim obratom sladkor, uvozen iz Češko-Moravskega protektorata. Ker cena sladkorja še ni določena, bo pa ca 5.— liri višja od dosedanje cene, zato Gostilnička nabavljala zadruga sladkorja ne bo razdeljevala kot običajno prve dni v mesecu. Po informacijah bo Prevod dodelil sladkor okoli 6. septembra, nakar bodo gostinski obrati o tem takoj obveščeni po Trgovskem listu oz. z okrožnico.

Ceniki v hotelskih sobah

Hotelirji in prenociščarji naj takoj dvignejo sobne cenike v pisarni Sindikata, katere naj vestno

izpolnijo ter nato vrnejo uradu Sindikata radi predložitve Visokemu komisariatu v odobritev. V vseh sobah smejo viseti samo uradno izdani enotni sobni ceniki.

Postavke za kurjavo ni potrebno vnašati v cenik, ker bo prispevek za kurjavo zaradi podražitve stroškov za kurjavo spremenjen. Nujno pa se mora označiti postrežnina, preračunana v lirah, ki se odmeri v prvovrstnih hotelih s 15 odstotki, v vseh ostalih hotelih in prenočiščih z 10%. Istočasno naj vsi omenjeni predloži uradu Sindikata točen cenik vseh sob z vsemi dajatvami, ki mora biti izobesen v hotelski veži. Tudi ta cenik mora biti odobren od Visokega komisariata. Cenik mora biti pisan s strojem na boljsem papirju. Začasno, do formalne odobritve teh cenikov, naj se vsi poslužujejo odkokov, prejetih od Sindikata o 25% zvišanju dosedanjih sobnih cen. Ti odkoki, na katerih so označene že zvišane cene, morajo biti izobesen v hotelski veži. Vse dosedanje cenike, posebno sobne cenike, morate takoj odstraniti iz sob.

Gospodarske vesti

je prodaja leče prosta. Vendar pa se sme leča prodajati le po uradno določenih najvišjih cenah.

Romunska družba Rogiter d. d. v Bukarešti je dobila od finančnega ministra pooblastilo, da uvozi carine in vseh pristojbin prost 1500 ton surovin in polfabrikatov proti zavezi, da napravi v šestih mesecih uvoženim količinam surovin primerno število lokomotiv, ki jih mora izvoziti.

Romunska družba za pridobivanje zlata »Mica« je v primeru s prejšnjim letom v prvih mesecih povečala svojo zlato proizvodnjo za 7.62 odstotka. Vso zlato proizvodnjo je dobila Romunska narodna banka.

Velik jez, ki bi zadržal 310 milijonov kubikov vode, nameravajo sezidati na Slovaškem. Jez bi bil četrти največji v Evropi in bi bil gotov leta 1947.

Na Slovaškem se je ustanovilo od 14. marca 1939. do konca 1942. 12 novih lesnih industrij, dve pa sta se razširili. V lesno industrijo se je v tem času investiralo 44.1 milijona Ks, v papirnicne in tovarne za lesovino pa 50 milijonov Ks.

Za pospeševanje francoske zunanje trgovine je izdala francoska vlada naredbo, s katero se omogočujejo državni krediti uvoznikom in izvoznikom. Prošnje za dovolitev teh kreditov se morajo vlagati pri Banki za zunanjost trgovine.

TREBAR MATIJA

Ljubljana, Sv. Petra c. 6

Trgovina s čevljarskimi potrebščinami

JERAS MAK

LJUBLJANA, Miklošičeva 34

* TELEFON 38-36 *

Naša kuhinja obratuje celodnevno

Izborna vina, pivo, oranžada, kava itd. v gostilni

„Pri Lovcu“

Rimska cesta št. 24 ————— Telefon 46-95

Površniki, dežni plašči za dame in gospode

FRAN LUKIČ

STRITARJEVA ULICA 9